

5 Overeenkomst tussen Nederland en Suriname inzake het verblijf en de vestiging van wederzijdse onderdanen van 1975 (verkregen rechten)

Hoewel de geldigheidsduur van de Overeenkomst inzake verblijf en vestiging van 1975 is verstreken op 24 november 1980 zijn de bepalingen van deze Overeenkomst nog van toepassing op bepaalde (in 4 genoemde) categorieën Surinaamse onderdanen.

Zie voor de tekst van deze overeenkomst C 20.

Hierna wordt op de bepalingen van deze Overeenkomst nader ingegaan.

Daarbij worden tevens aanwijzingen gegeven omtrent de toepassing van deze bepalingen.

Voorafgaand zij nog opgemerkt dat de bepalingen met betrekking tot de verlening of weigering van een vergunning tot verblijf (zie 5.1 t/m 5.1.8) nog slechts van toepassing zijn bij verzoeken ingediend door Surinaamse onderdanen, als bedoeld in 4, onder b en c.

Bij verzoeken om gezinshereniging met een Surinaams onderdaan die beschikt over een verblijfstitel op grond van een van de artt. 2, 3, 4 en 8 van de Overeenkomst inzake verblijf en vestiging van 1975, ingediend door personen die na 24 november 1980 zijn binnengekomen of binnenkomen is slechts van toepassing het gestelde in 5.1.5; voor het overige zijn de voor vreemdelingen in het algemeen geldende bepalingen van toepassing (zie 4, onder NB 1°).

5.1 Vergunning tot verblijf

Onderdanen van Suriname die een verzoek indienen om een vergunning tot verblijf, doch die Nederland zijn binnengekomen zonder de vereiste machtiging tot voorlopig verblijf, komen in beginsel niet voor de gevraagde vergunning in aanmerking.

In bepaalde gevallen en onder bepaalde voorwaarden kan echter met ontheffing van het m.v.v.-vereiste een vergunning tot verblijf worden verleend (zie A 4; onder 5.6.2.3).

De Overeenkomst met Suriname inzake verblijf en vestiging maakt onderscheid, al naar gelang het betreft de volgende categorieën van Surinamers.

5.1.1 Personen die geen economische activiteit uitoefenen

Voorwaarde voor afgifte van een vergunning tot verblijf is dat zij zelfstandig in hun onderhoud kunnen voorzien.

In dit verband valt te denken aan personen die een pensioen of lijfrente genieten, dan wel over inkomsten uit vermogen beschikken.

Ook gezinsleden van deze personen (zie 5.1.5) komen

voor een vergunning tot verblijf in aanmerking indien de bestaansmiddelen daartoe toereikend zijn. Behalve over voldoende middelen van bestaan dient over passende huisvesting te worden beschikt.

5.1.2 Personen die arbeid in loondienst verrichten

Voorwaarden voor afgifte van een vergunning tot verblijf zijn het aanwezig zijn van een arbeidsplaats en van passende huisvesting. Een tewerkstellingsvergunning is vereist, doch verlening daarvan zal geschieden ongeacht de stand van de arbeidsmarkt.

Met scholing, leeftijdsgrenzen en prioriteit van beschikbaar aanbod op de arbeidsmarkt zal geen rekening worden gehouden bij de afgifte van de tewerkstellingsvergunning.

Zodra het hoofd van plaatselijke politie van het Gewestelijk Arbeidsbureau bericht ontvangen heeft, dat de tewerkstellingsvergunning is verleend, kan ook tot afgifte van de vergunning tot verblijf worden overgegaan. Indien een werknemer een medisch of para-medisch beroep wil uitoefenen, waarvoor een speciale toelating vereist is, dient tevens te worden gehandeld als hierna is vermeld in 5.1.3.

5.1.3 Personen die arbeid als zelfstandige verrichten

Voorwaarde voor afgifte van een vergunning tot verblijf is, dat verzoeker moet voldoen aan de voorwaarden die ook worden gesteld aan Nederlanders, voor de uitoefening van het betreffende beroep of bedrijf. Ook hier moet passende huisvesting ter beschikking staan.

In voorkomende gevallen ware te onderzoeken of de Surinamer in het bezit is van een eventueel vereiste vergunning (c.q. hem ontheffing van het bezit daarvan is verleend) op grond van de Vestigingswet Bedrijven, de Drank- en Horecawet of de Vestigingswet Detailhandel. De Vestigingswet Bedrijven heeft in het algemeen betrekking op bedrijven in de verzorgende sector en ten dele in de bouwsector (bijv. slager, schoenmaker, loodgieter, kapper, ambulante handelsbedrijven, de kleinhandel in gebruikte en ongeregelde goederen). Inlichtingen dienaangaande verstrekken de Kamers van Koophandel, die in het algemeen zodanige vergunningen afgeven.

Voor wat betreft de uitoefening van de detailhandel zij verwezen naar hoofdstuk B 12 van deze circulaire. Inlichtingen omtrent de Drank- en Horecawet vergunningen kunnen worden verkregen ter gemeentesecretarie en de Afdeling Bijzondere Wetten van de politie. Voor de uitoefening van bepaalde beroepen, zoals

apotheker, schooltandarts, arts, vroedvrouw en fysiotherapeut is een toelating tot de uitoefening van dat beroep vereist.

Voor inlichtingen terzake dient men zich te wenden tot het Directoraat-Generaal van de Volksgezondheid, ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, dr. Reyerstraat 12 te Leidschendam.

Indien een Surinamer in Nederland op basis van het bezit van een medisch, para-medisch, pharmaceutisch of verpleegkundig diploma als zelfstandige zijn beroep wil uitoefenen, dient genoemd ministerie onder overlegging van een kopie van het betreffende diploma, te worden gevraagd of betrokkene bevoegd is, dan wel een vergunning kan verkrijgen, om zijn beroep in Nederland uit te oefenen.

NB

Een onderzoek naar de vraag of met de vestiging in Nederland een wezenlijk Nederlands economisch belang wordt gediend blijft bij de vestiging van een Surinaamse zelfstandige achterwege.

5.1.4 Personen, die onderwijs of een praktijkopleiding volgen

Voorwaarde voor afgifte van een vergunning tot verblijf is dat betrokkene moet aantonen ingeschreven te zijn bij een onderwijsinstelling, c.q. dat een plaats beschikbaar is voor het volgen van een praktijkopleiding en het beschikken over middelen van bestaan, voldoende om in de kosten van het volgen van dat onderwijs of die opleiding, zomede in de kosten van levensonderhoud gedurende de studieperiode, te kunnen voorzien.

Uitgaande van de veronderstellingen dat studenten wel huisvesting kunnen vinden, wordt de voorwaarde van het beschikken over passende huisvesting te hunnen aanzien niet gesteld.

Personen die een praktijkopleiding volgen zoals leerlingverpleegster behoeven een tewerkstellingsvergunning.

Voor hen geldt overigens wel de regeling welke van toepassing is op degenen die zich voor studie of opleiding hier te lande bevinden.

5.1.5 Gezinsleden van de in 5.1.1 - 5.1.2 en 5.1.3 bedoelde personen

Onder gezinsleden worden verstaan de echtgenoot of echtgenote en de feitelijk tot het gezin behorende minderjarige kinderen (jonger dan achttien jaren) over wie één der ouders het gezag uitoefent, zomede andere familieleden, die feitelijk tot het gezin van de be-

trokken persoon behoren en die van hem afhankelijk zijn.
Voorts degene met wie de betrokken persoon een exclusieve persoonlijke relatie onderhoudt.
Ongehuwden, die een duurzame verhouding hebben, hebben eveneens het recht tot hereniging met hun partner. Het woord 'exclusief' duidt echter aan dat dit recht slechts voor één partner bestaat.
Men kan derhalve zijn concubine of homofiele partner laten overkomen, maar bijv. niet èn echtgenote èn concubine, of meer dan één concubine.
Voor wat de afhankelijke familieleden betreft kan men denken aan kinderen ouder dan achttien jaren, die wèl feitelijk tot het gezin behoren en van de ouders afhankelijk zijn, mogelijk ook aan kleinkinderen die door de grootouders worden opgevoed, soms ook aan ouders, grootouders of zelfs neven en nichten.
De persoon, van wie de gezinsleden afhankelijk zijn, moet aantonen dat voor hen passende huisvesting beschikbaar is.
Aan deze voorwaarde kan geacht worden te zijn voldaan indien naar het oordeel van de bevoegde gemeentelijke huisvestingsautoriteiten wordt beschikt over woonruimte welke ook voor Nederlandse gezinnen onder gelijke omstandigheden als aanvaardbaar wordt beschouwd.
Opgemerkt zij dat ten aanzien van gezins- en familiehereniging als hier bedoeld geen wachttijd geldt zoals bij gezinshereniging voor onderdanen van wervingslanden.

5.1.6 Antecedentenverklaring; geen tbc-keuring, beperkingen en voorschriften

Bij het indienen van een verzoek om een vergunning tot verblijf door vreemdelingen van achttien jaar of ouder ware een antecedentenverklaring te doen ondertekenen. Ten aanzien van werknemers beneden achttien jaar mag overlegging worden gevorderd van een verklaring van de ouders of verzorgers dat zij met tewerkstelling hier te lande instemmen.
Surinamers behoeven niet te worden onderworpen aan een keuring op tuberculose, als bedoeld in hoofdstuk B 11 van deze circulaire.
Beperkingen en voorschriften mogen niet aan een vergunning tot verblijf worden verbonden.
Dit volgt reeds uit het ontbreken in de Overeenkomst van een intrekingsgrond als bedoeld in art. 12, aanhef en onder d, Vw.
Bovendien zou het verbinden van beperkingen aan een vergunning tot verblijf, te verlenen aan Surinamers, zinloos zijn omdat het hun ingevolge de Overeenkomst vrij staat om het verblijfsdoel te wijzigen.

5.1.7 Geldigheidsduur vergunning tot verblijf; verlenging van de geldigheidsduur

Voor wat betreft de perioden, waarvoor de vergunning tot verblijf wordt verleend dan wel de geldigheidsduur van die vergunning wordt verlengd, is - behoudens de hieronder nog te vermelden uitzondering - het bepaalde in art. 24 VV van toepassing.

In de gevallen, waarin uit de Overeenkomst voortvloeit dat een toestemming tot verblijf voor een langere duur dan één jaar wordt of kan worden verleend, bedraagt de geldigheidsduur der vergunning derhalve niettemin ten hoogste één jaar en dient aan de bepaling van de Overeenkomst op deze wijze uitvoering te worden gegeven, dat de geldigheidsduur der vergunning, - nadat geconstateerd is dat nog steeds aan de terzake geldende voorwaarden wordt voldaan - telkenmale automatisch met een jaar wordt verlengd.

Uitzondering: Ten aanzien van Surinaamse werknemers en zelfstandigen (bedoeld in 5.1.2 en 5.1.3), zomede hun gezinsleden, wordt de geldigheidsduur van de eerste vergunning tot verblijf met vijf jaar verlengd in geval de eerste vergunning twaalf maanden geldig was. Werd de eerste vergunning voor een kortere periode verleend, dan dient de geldigheidsduur van de vergunning verlengd te worden voor een periode van maximaal één jaar, en vervolgens voor vijf jaar. Een zelfde gedragslijn dient te worden gevolgd met betrekking tot de verlenging van vergunningen, verleend aan Surinamers die niet onafgebroken arbeid hebben verricht.

Voorbeeld

Een Surinamer krijgt op 1 januari 1976 toestemming tot verblijf voor 1 jaar.

Op 1 september d.a.v. wordt hij werkloos, doch hij vindt op 1 oktober nieuw werk.

Op 31 december 1976 verloopt zijn vergunning, waarvan de geldigheidsduur met maximaal één jaar wordt verlengd.

Op 1 oktober 1977 kan betrokkene dan een vijfjarige vergunning ontvangen.

Verlenging van de geldigheidsduur van de eerste vergunning tot verblijf, verleend aan een Surinamer die voor of op het tijdstip van verlenging onvrijwillig werkloos is geworden, geschiedt voor ten hoogste twaalf maanden.

5.1.8 Gronden voor weigering

In afwijking van het bepaalde in artikel 11, vijfde lid, Vw, zijn de gronden voor weigering van de vergun-

ning tot verblijf bij de overeenkomst beperkt.
Deze gronden zijn:

- a. het niet of onvolledig verstrekken van wezenlijke gegevens, nodig voor het beoordelen van het verzoek om toestemming;
- b. het gevaar opleveren voor de openbare rust, de openbare orde of de nationale veiligheid.

Een onder a. vermelde grond kan aanwezig zijn ingeval een student weigert op te geven bij welke onderwijsinstelling hij is ingeschreven of niet kan aantonen dat hij over de beweerde middelen van bestaan beschikt. Uiteraard kan ook weigering van de vergunning plaatsvinden indien aan de in de overeenkomst genoemde voorwaarden voor het verlenen van toestemming tot verblijf niet is voldaan.

Bijvoorbeeld: een reële arbeidsplaats is niet aanwezig voor een werknemer, huisvesting ontbreekt voor gezinshereniging, een student heeft onvoldoende middelen van bestaan.

5.1.9 Gronden voor weigering verlenging geldigheidsduur en intrekking

De gronden waarop weigering van verlenging van de geldigheidsduur der vergunning tot verblijf en intrekking van de vergunning kan plaats vinden zijn de volgende:

- a. er zijn onjuiste gegevens verstrekt, en bekendheid met de juiste gegevens zou hebben geleid tot weigering van de toestemming, of onderscheidenlijk van de verlenging;
- b. de betrokkene heeft in Nederland inbreuk gemaakt op de openbare rust of de openbare orde, of vormt een gevaar voor de nationale veiligheid;
- c. de betrokkene beschikt niet meer over voldoende middelen van bestaan.

Uit het vorenstaande volgt dat de gronden voor weigering van verlenging van de geldigheidsduur der vergunning tot verblijf beperkter zijn dan de daarvoor in art. 11, vijfde lid, Vw genoemde gronden.

Wat de intrekkinggronden betreft zij opgemerkt dat de in art. 12 Vw. onder d en e vermelde gronden niet gelden. In de betreffende bepaling van de overeenkomst met Suriname wordt uitdrukkelijk vermeld dat voor levensonderhoud bestemde uitkeringen ingevolge sociale verzekeringswetten als middelen van bestaan worden aangemerkt.

De sociale verzekeringswetten waarop hier bedoeld wordt zijn met name de Werkloosheidswet, de Ziektewet

en de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering. Daarnaast zijn ook de Algemene Ouderdomswet en de Algemene Weduwen- en Wezenwet als sociale verzekeringswetten aan te merken.

Uitkeringen op grond van de Algemene Bijstandswet, de Wet Werkloosheidsvoorziening, Toeslagenwet en de Wet inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) zijn geen sociale verzekeringswetten in de hier bedoelde zin. Wordt iemand bijvoorbeeld voor 50% arbeidsongeschikt verklaard dan kunnen zijn bestaansmiddelen voor de helft uit loon en voor de andere helft uit een partiële uitkering krachtens de WAO bestaan.

Zou iemand een 50% uitkering krachtens de WAO krijgen, maar daarnaast aangewezen zijn op een aanvullende uitkering krachtens de Algemene Bijstandswet, dan beschikt hij niet over voldoende middelen van bestaan. Aan een student wiens beurs niet wordt verlengd kan de verlenging van de geldigheidsduur van zijn vergunning worden geweigerd.

Hetzelfde geldt ten aanzien van personen die geen economische activiteit uitoefenen en wier middelen van bestaan zijn uitgeput.

In het algemeen kan ten aanzien van werkloze Surinamers een overeenkomstige gedragslijn worden gevolgd als in Hoofdstuk B 11 is bepaald ten aanzien van andere werkloze werknemers.

Het is echter niet de bedoeling dat Surinaamse werknemers die houder zijn van een vergunning tot verblijf voor vijf jaren en die tijdens de looptijd van die vergunning onvrijwillig werkloos worden gedurende de verdere looptijd van die vergunning en daarna nog ten hoogste één jaar toestemming tot verblijf krijgen. Een dergelijke vergunning tot verblijf ware in te trekken op het tijdstip waarop één jaar verstreken zal zijn na het kalenderjaar waarin zij werkloos zijn geworden.

Beschikt de werknemer over één eenjarige vergunning tot verblijf dan wordt de in hoofdstuk B 11 van deze circulaire neergelegde regeling gevolgd.

5.2 Vergunning tot vestiging

5.2.1 Een van art. 13 en 14 Vw. afwijkende regeling

Een van de artikalen 13 en 14 Vw afwijkende regeling geldt ten aanzien van een Surinamer die op 25 november 1975 hetzij woonplaats, hetzij werkelijk verblijf in Nederland had.

Dit betreft derhalve personen die op die datum in Nederland verbleven en vervolgens hebben geopteerd of alsnog opteren voor de Surinaamse nationaliteit.

Deze personen komen, ook al hebben zij nog geen vijf jaar hoofdverblijf in Nederland, aanstonds voor een vergunning tot vestiging in aanmerking.

De Surinaamse gezinsleden, als bedoeld in 5.1.5 van

een Surinamer aan wie op grond van het vorenstaande een vergunning tot vestiging is verleend, komen eveneens in aanmerking voor een vergunning tot vestiging. De voorwaarde dat zij op 25 november 1975 in Nederland verbleven wordt ten aanzien van zodanige gezinsleden niet gesteld.

Zij kunnen derhalve ook in het bezit van een vergunning tot vestiging worden gesteld indien zij na die datum naar Nederland zijn gekomen.

Aan kinderen beneden de leeftijd van achttien jaar, die feitelijk behoren tot het gezin van de houder van zodanige vergunning tot vestiging, kan een document overeenkomstig het in bijlage 5 c bij het VV voorgescreven model worden afgegeven (art. 10, tweede lid, Vw; zie A 4; 8 en A 4; 9.6)

Voor zover zij nog geen jaar als zodanig in Nederland wonen, kan zulks geschieden in afwijking van art. 47, eerste lid, onder a, Vb.

Het kan zich ook voordoen dat Surinaamse onderdanen beneden de leeftijd van achttien jaar zelfstandig hier verblijven en niet behoren tot het gezin van een Nederlander of van een houder van een vergunning tot vestiging.

Verzoeken zij om een vergunning tot vestiging dan kan zodanige vergunning, in afwijking van art. 13, vijfde lid, Vw, worden verleend indien zij op 25 november 1975 hetzij woonplaats, hetzij werkelijk verblijf in Nederland hadden.

Dit betreft zowel minderjarigen, die de Surinaamse nationaliteit deelachtig zijn geworden op grond van het feit dat hun in Suriname achtergebleven ouders op 25 november 1975 Surinamer werden, als meerderjarige Surinamers van 18-21 jaar die door optie hier te lande na 25 november 1975 de Surinaamse nationaliteit verkregen.

5.2.2 Verlening van een vergunning tot vestiging op grond van art. 13 Vw

Een Surinamer (niet zijnde gezinslid van een Surinamer als bedoeld in 5.2.1) die na 25 november 1975 in ons land is toegelaten en die gedurende vijf jaren zijn hoofdverblijf in ons land heeft gehad, kan ingevolge art. 13, derde lid, Vw voor een vergunning tot vestiging in aanmerking komen.

5.2.3 Bevoegdheid

Alle hoofden van plaatselijke politie zijn gemachtigd namens de Minister van Justitie vergunningen tot vestiging te verlenen aan de in 5.2.1 bedoelde personen. De hoofden van plaatselijke politie zijn eveneens gemachtigd een vergunning tot vestiging te verlenen aan de in 5.2.2 bedoelde Surinamers (zie A 4, onder 6.1.4).

Omtrent weigering of intrekking van een vergunning tot vestiging berust ten aanzien van Surinaamse onderdanen de beslissing uitsluitend bij de Minister van Justitie.

5.2.4 Gronden voor weigering of intrekking

Weigering of intrekking van de vergunning tot vestiging ten aanzien van de in 5.2.1 bedoelde personen kan slechts plaatsvinden indien de betrokkene in Nederland is veroordeeld wegens een opzettelijk begaan misdrijf, waarvoor een gevangenisstraf van meer dan vier jaar kan worden opgelegd, of indien hij in Nederland een gevaar vormt voor de nationale veiligheid.

Deze regeling is in verschillende opzichten gunstiger voor de vreemdeling dan die van artikel 14 Vw (zie A 4. onder 6.2.1).

Dit artikel bevat in de eerste plaats meer intrekking sgronden.

Voorts wijkt de grond, genoemd in artikel 14, onder c, Vw af van die genoemd in de overeenkomst.

In artikel 14 wordt gesproken van een strafbedreiging van drie jaar of meer en in de overeenkomst van een (mogelijke) strafoplegging van meer dan vier jaren.

In dit verband wordt er op gewezen dat een strafbedreiging van ten hoogste vier jaar voorkomt bij delicten als eenvoudige diefstal en bepaalde Vuurwapenwet- en Opiumwetdelicten.

Aangezien in de desbetreffende bepaling van de Overeenkomst gesproken wordt van mogelijke strafoplegging en niet van strafbedreiging, kunnen algemene strafverhogende omstandigheden mede in aanmerking worden genomen. Op grond van bijvoorbeeld een gekwalificeerde diefstal en bij recidive zou derhalve wel tot intrekking van de vergunning tot vestiging kunnen worden overgegaan.

Opgemerkt zij dat het onverschillig is op welk tijdstip het misdrijf werd begaan.

Met misdrijven begaan op een tijdstip waarop betrokkene nog de Nederlandse nationaliteit bezat, kan derhalve rekening worden gehouden bij het doen van voorstellen tot weigering of intrekking van de vergunning tot vestiging.

Voor wat betreft de weigering of intrekking van de vergunning tot vestiging aan de in 5.2.2 bedoelde personen geldt geen afwijkende regeling.

Verwezen zij nog naar het bepaalde in A 4 onder 5.3.3.3.